

РЕШЕНИЕ

№ 1205

гр. София, 30.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Иво Дачев Въззивно гражданско дело № 20231000501261 по описа за 2023 година
за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258-273 от ГПК.

С решение № 262601 от 02.08.2022 г., постановено по гр. дело № 8678/2018 г. на СГС, ГО, 25-ти състав, допълнително с решение № 260289 от 13.02.2023 г., ответното Застрахователно акционерно дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ е осъдено да заплати на основание чл.432, ал.1 от КЗ на ищеца С. А. К. сумата 230 000 лв., обезщетение за неимуществени вреди, причинени от ПТП, настъпило на 24.08.2016 г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 28.12.2016 г. до окончателното изплащане, като претенцията за неимуществени за разликата до пълния предявен размер от 300 000 лева, както и искът за присъждане на обезщетение за имуществените вреди от същото произшествие, в размер на 7 379.24 лв., са отхвърлени, като неоснователни.

Със същото решение Застрахователно акционерно дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ е съдено да заплати на Н. М. К. сумата от 18 000 лв., обезщетение за неимуществени вреди, причинени от същото ПТП, ведно

със законната лихва върху тази сума от 28.12.2016 г. до окончателното изплащане, като искът до пълния предявен размер от 50 000 лв., както и искът за заплащане на сумата от 387.53 лв. като обезщетение за имуществените вреди от същото събитие, представляващи разходи за лечение, а също и претенцията за законна лихва за периода 01.09.2016 г. - 27.12.2016 г., са отхвърлени.

Недоволни от решението са останали и двете страни, които го обжалват с оплаквания за неправилност.

Ищците оспорват решението в неговата отхвърлителна част като поддържат, че уважените размери на обезщетенията за търпените от тях неимуществени вреди са изключително занижени и не са съобразени с болките и страданията им. По отношение на ищеца ни били съобразени броя и вида на уврежданията, тяхната тежест и необратимост, вкл. зависимостта от чужда помощ, продължителността на възстановяването, неудобствата и ограниченията, влошеното качество на живот, възрастта му, както и отражението на вредите върху психиката на пострадалия. От своя страна въззивницата Н. сочи, че не е допринесла за настъпването на вредите, както и че е пътувала с поставен предпазен колан, но в случай, че съдът приеме наличие на съпричиняване, моли нейното участие в него да се определи като значително по-ниско по степен. Излага, че съдът не е взел предвид при определяне размера на обезщетението степента и интензитета на получените от нея травми, както и настъпилото посттравматично стресово разстройство и депресивно състояние. Поддържа, че □ се дължи обезщетение и за претендираните имуществени вреди. Искането към съда е решението в неговите отхвърлителни части да бъде отменено и вместо него исковете да се уважат в пълните им размери.

Ответната застрахователна компания оспорва решението в частта, в която исковите претенции на С. А. К. и на Н. М. К. са уважени. Поддържа, че на ищците са определени завишени размери на обезщетение, които не са съобразени с нормата чл.52 от ЗЗД. Соци, че и С., макар да е малолетен по време на произшествието, е допринесъл за настъпване на вредите, като е бил без поставен предпазен колан. Освен това сочи, че и ищцата Н. също е била без поставен колан, а определеният от съда размер на съпричиняване по отношение на нея следва да се определи на 90%, доколкото травмите на С. са

нанесени изключително от неговата майка, която при удара е притиснала тялото на детето. Моли размерите на обезщетенията да бъдат намалени, като бъдат определени реални такива, които да компенсират действително претърпените болки и страдания.

В нарочна жалба, въззаницата Н. М., в качеството си на майка и законен представител на С. А. К., оспорва решението, постановено по реда на чл.247 от ГПК. Поддържа, че СГС е обезпечил процеса да се проведе от процесуално дееспособна страна, но не е посочил, че малолетният ищец действа в процеса чрез неговия законен представител.

Страните взаимно оспорват жалбите си.

Според уредените в чл. 269 от ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта - само в обжалваната му част, а относно правилността той е ограничен от посоченото в жалбата.

При така очертаните правомощия и като съобрази доводите на страните и събраните доказателства по делото, Апелативен съд - София намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искове с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, предявени от Н. М. К., лично и в качеството □ на майка и законен представител на С. А. К., срещу „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“, за заплащане на сумите от 50 000 лева за Н. М. К. и в размер на 300 000 лева за С. А. К., представляващи обезщетения за претърпени неимуществени вреди, както и на сумата от 387.53 лева за Н. М. К., и на сумата от 7 379.24 лв. - за С. А. К., обезщетения за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за лечение, настъпили от пътно-транспортно произшествие, реализирано на 24.08.2016 г., ведно с лихва за забава върху главниците от 01.09.2016 г. до окончателното плащане.

Пред въззивната инстанция страните не спорят по фактите, които пораждат вземанията на двамата ищци, предмет на предявените от тях преки искове при квалификацията на чл.432, ал.1 от КЗ, за поправяне на причинените им неимуществени вреди, а именно, че на 24.08.2016 г. на път II -84 при 88+500 км е настъпило ПТП, причинено от водача на л.а. „Опел Корса“ с рег. № ***** А. Ю. Е., валидно застрахован при ответната застрахователна компания по застраховка „Гражданска отговорност на

автомобилистите“, който изгубил контрол върху автомобила, навлязъл в лентата за насрещно движение и ударил насрещно движещия се л.а. „Мазда“ с рег. № *****, управляван от М. М. Ц.. В резултат на сблъсъка на ищеца С. са причинени травми на главата, тялото и крайниците, а на майка му Н. – на главата и подбедрицата. Видът, броят, характерът и тежестта на получените увреди, както и неотстранимите последици от тях са изяснени от приетите заключения на съдебно-медицинската експертиза, основното и допълнителното заключения на комплексните съдебномедицинска и автотехническа експертиза и съдебно-психическа и психологическа експертиза, а относно интензитета, продължителността и степента на търпените болки и страдания са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля М. К., брат на ищеца и син на ищцата, който в показанията си подробно излага перипетиите, през които са преминали брат му и майка му след произшествието, болките, които са търпели, грижите, които е полагал за тях, както и продължителния период на възстановяването им. Посочил е и това, че към момента брат му не е пълноценен човек и няма да се възстанови.

Относно извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца съдът е обвързан и от одобреното споразумение от 23.11.2017 г. по н.о.х.д. № 872/2017 г. на РС-Разлог, имащо за гражданския съд силата на влязла в сила присъда.

При тези данни спорен от правна страна е въпросът за размера на дължимите се обезщетения за неимуществените вреди на двамата ищци, както и този за съпричиняването на вредоносния резултат от тяхна страна.

За да определи размера на дължимото се обезщетение за неимуществените вреди на ищеца С. К. съдът съобрази възрастта на увредения към датата на произшествието – 7 години; получените по вид и брой травми, а именно: тежка контузия на мозъка, кръвоизлив под меките мозъчни обвивки, оток на мозъка, контузия на белите дробове, счупване на двата крака (на двете бедрени кости и на малкия пищял на лявата подбедрица), както и контузия и разкъсно-контузна рана на главата в челната област и разкъсно-контузна рана на горната устна; изкривяване на носната преграда. Мозъчните увреждания, от които ищецът е развил разстройство на познавателните способности и разстройство в поведението - когнитивни нарушения и емоционално-волеви промени, свързани с неустойчивост на вниманието и емоционална неустойчивост, лесна раздразнителност,

импулсивност. На следващо място сред значимите за определяне на обезщетението факти е и преживяването на стресогенното събитие, довело до промяна в начина на живот на ищеца; преживяната кома с продължителност от две седмици, както и са наложили лечение на ищеца в болница, продължило около 1 месец, при което е извършена операция, при която са поставени пирони за стабилизиране на счупените кости на краката. На следващо място съдът съобрази болките от проведените оперативни интервенции и рехабилитация – за следващите 10 месеца ищецът е приеман още два пъти в болница за по 4-5 дни, за да бъдат извадени поставените пирони. Трудно е общувал, като едва няколко месеца по-късно е възстановил говора си. Възстановителния период, който е продължил около 7-8 месеца, през който се е нуждаел непрекъснато от чужда помощ, като едва след около пет месеца е започнал да се изправя сам, а едновременно счупване на двата крака е затруднило раздвижването му. След изваждането на поставените пирони в краката му е последвал нов етап на раздвижване. Получените мозъчни увреждания при ищеца са довели до забавяне в интелектуалното му развитие, като той посещава училище, където има индивидуални занимания с него и ресурсно подпомагане. Развил е посттравматично стресово разстройство и има депресивни прояви.

При определяне обезщетението на ищцата Н. К. съдът взе предвид, че същата е получила при процесното ПТП мозъчно сътресение и разкъсно-контузни рани на главата и на лявата подбедрица, а така също и посттравматично стресово разстройство и депресивно състояние. Последиците на мозъчното сътресение са преминали за около 1 месец, но за не повече от 3 месеца, а раните са заздравяли за около 2 седмици. Трайни последици за ищцата са останалите белези от раните - в ъгъла на дясното око от 1.2 см и на лявата подбедрица - два белега с дължина 9 см и 4 см. Пострадалата е преживяла значителен стрес, довел и до посттравматично стресово разстройство с продължителност повече от 3 години, поради изключително тежкото състояние на сина □. Освен посочените увреждания, продължителността на лечението и остатъчните невъзстановими последици за здравето, съдът съобрази и възрастта на Н. към датата на произшествието – на 36 години; промяната в начина и на живот от произшествието – главоболието и замайването от мозъчното сътресение; посттравматично стресово разстройство и депресивно състояние и не на последно място - притеснението

и грижите за пострадалото □ дете. Всички посочени обстоятелства са обсъдени и съобразени и от първостепенния съд, който при постановяване на обжалваното решение не е допуснал отклонение от указаните в Постановление № 4/1968 г. на Пленума на ВС общи критерии, както и установените по делото факти, които в конкретния случай имат значение за удовлетворяване на изискването за справедливост по чл. 52 ЗЗД. Не на последно място съдът съобрази и икономическата конюнктура към момента на произшествието, както и практиката на съдилищата в подобни случаи.

Въз основа на всичко изложено настоящият съдебен състав намира, че справедлив паричен еквивалент по смисъла на чл. 52 ЗЗД на претърпените от ишците неимуществени вреди е правилно определен в размер на 230 000 лв. за С. К. и в размер на 20 000 лв. за Н. М.. Преценката на съда на конкретните обективно съществуващи обстоятелства, специфични за делото, взети предвид от съда при определяне размера на обезщетенията, са довели до правилен извод относно дължимите се на ишците обезщетения за неимуществени вреди.

Досежно наведеното от ответника възражение за съпричиняване на вредите от малолетния С., поради това, че не е бил поставен в обезопасителна система за деца (детско столче за автомобил), настоящият състав споделя становището, че неизползването на предпазни средства - обезопасителен колан или закрепено към седалката на автомобила детско столче, е резултат на противоправното поведение на нарушилия разпоредбата на чл. 137в, ал. 2 ЗДвП водач и има значение само за причинените в резултат на бездействието на този делинквент вреди, като обстоятелството, че срещу водача на автомобила, в който е пътувало детето, не е предявен иск за вреди от непозволено увреждане, не може да доведе до извод за наличие на принос на детето за възникване или за увеличаване на вредите от същото. За да е налице съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. В случая детето нито е направило, нито е пропуснало да направи нещо, то е возено в автомобил при неспазване от страна на водача на установените правила за това. Тъй като липсва поведение на пострадалия, между липсващото такова и поведението на другия водач е невъзможно да съществува съпричиняване.

По отношение на ищцата Н. е установено по делото, че същата е пътувала без поставен предпазен колан. Според приетите експертни заключения, обаче, поставянето на колан при конкретното ПТП би предотвратило само уврежданията, получени от ищцата в областта на главата, но не и тези по крака ѝ. Горното е дало основание на първоинстанционния съд правилно да приеме, че ищцата е допринесла за настъпването на вредоносния резултат, като е определил 10% за това. Поради изложеното определеното обезщетение за неимуществени вреди на ищцата следва да се редуцира на 18 000 лева.

Досежно иска за обезщетение за имуществени вреди на Н., настоящият въззивен състав споделя извода на Градския съд за тяхната недължимост, съобразно приетото експертно заключение и липсата на връзка между представените фактури за закупени лекарства с получените от ищцата увреждания от процесното ПТП.

По иска за присъждане на обезщетение за имуществени вреди на ищеца С., съдът намира същия за неоснователен, поради това, че активно материално-правно легитимиран да получи обезщетението е само онова лице, от чиито патримониум съответните средства са излезли, тъй като те съставляват вреда само за него, не и за лицето, в чиято полза тези разходи са отишли. Това означава, че носител на право на такова обезщетение е не малолетният С., а неговите родители, които са направили разходите за неговото лечение.

Поради съвпадане на изводите на двете инстанции обжалваното решение следва да бъде потвърдено. Същото не съдържа фактическа грешка при формиране и изразяване на волята на съда относно страните и техните законни представители: лицето С. К. е ищец (съищец) по делото, независимо, че поради своето малолетие и произтичащата от това процесуална недееспособност действа чрез своята майка и законен представител. Именно това е приел и постановил и първоинстанционният съд, поради което и решение № 260289 от 13.02.2023 г. по гр.д. № 8678/2018 г., постановено по реда на чл. 247 от ГПК, също следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото на адв. К. следва да се присъди адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 7 224.70 лв. (е включен ДДС), на основание чл.38, ал.2 от ЗАдв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 262601 от 02.08.2022 г., постановено по гр. д. № 8678/2018 г. на СГС.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260289 от 13.02.2023 г. по гр. дело № 8678/2018 г. на СГС.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК-200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 да заплати на адвокат П. К., АК - София, адрес гр. ***, ул. „***“ № *, ап. *, на основание чл. 38, ал. 2 ЗА адвокатско възнаграждение в размер на 7 224.70 лв. с включен ДДС.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____